رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

رِسَالَتَانِ مُوجَزَتَانِ فِي الزَّكَاةِ وَالصِّيَامِ | صربي | српски

Две сажете посланице о зекату и посту

Уважени шејх
Абдул-Азиз бин Абдуллах бин Баз
Аллах му се смиловао

رِسَالَتَانِ مُوجَزَتَانِ فِي الزَّكَاةِ وَالصِّيَامِ

Две сажете посланице о зекату и посту

سَمَاحَةُ الشَّيْخ

عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَازٍ

رَحِمَهُ اللَّهُ

Уважени шејх
Абдул-Азиз бин Абдуллах бин Баз
Аллах му се смиловао

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Две сажете посланице о зекату и посту

Прва порука

О важним истраживњима о зекату

У име Аллаха, Милостивог, Самилосног.

Хвала Аллаху Јединoм, и нека је салават и мир на последњег Посланика, и на његову породицу и његове асхабе, а затим:

Подстицај за писање ових речи јесте савет и подсећање на обавезу зеката, коју су многи муслимани занемарили те га не издвајају на прописан начин, и поред његове велике важности и тога што је он један од пет стубова ислама, без којих његова грађевина не може бити исправна; због речи Посланика, саллаллаху алејхи ве селлем:

«بُنِيَ الإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ البَيْتِ».

„Ислам је изграђен на пет темеља: сведочењу да нема бога који заслужује да се обожава осим Аллаха и да је Мухаммед Аллахов Посланик, обављању намаза, давању зеката, посту месеца

рамазана и обављању хаџа.“[1]

Прописивање зеката муслиманима једна је од највећих лепота ислама и показатељ бриге за своје припаднике, због његових бројних користи и велике потребе сиромашних муслимана за њим.

Једна од њених користи јесте учвршћивање веза љубави између богатих и сиромашних, јер су душе по природи склоне да воле своје доброчинитеље.

Друга корист је: чишћење и оплемењивање душе и удаљавање од себичности и шкртости, као што је на то указао и Часни Кур'ан у речима Узвишеног:

﴿خُذۡ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡ صَدَقَةٗ تُطَهِّرُهُمۡ وَتُزَكِّيهِم بِهَا...﴾

„Прихвати од њиховог иметка милостињу, да их тиме очистиш од греха и учиниш их благословљеним...“ [Ет-Тевба: 103]

Од користи зеката је и навикавање муслимана на дарежљивост и племенитост, те на саосећање са потребнима.

Такође једна од корсти зеката јесте задобијање благостање, повећање и надокнада од Аллаха. Узвишени Аллах је рекао:

﴿...وَمَآ أَنفَقۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَهُوَ يُخۡلِفُهُۥۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ﴾

[1] Ел-Бухари, бр. 8; Муслим, бр. 16.

„Шта год ви уделите, Он ће то да надокнади, Он најбоље опскрбљује.“ [Себе': 39], У веродостојном хадису се преноси од Посланика, саллаллаху алејхи ве селлем, да Узвишени Аллах каже:

«يَا ابْنَ آدَمَ أَنْفِقْ نُنْفِقْ عَلَيْكَ...».

„Сине Адамов, удељуј, па ћу и ја теби удељивати...“[1] и других бројних користи.

Наведена је жестока претња ономе ко шкртари када је у питању зекат или га непотпуно даје, Узвишени Аллах је рекао:

﴿...وَٱلَّذِينَ يَكۡنِزُونَ ٱلذَّهَبَ وَٱلۡفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَبَشِّرۡهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٖ ٣٤ يَوۡمَ يُحۡمَىٰ عَلَيۡهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكۡوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمۡ وَجُنُوبُهُمۡ وَظُهُورُهُمۡۖ هَٰذَا مَا كَنَزۡتُمۡ لِأَنفُسِكُمۡ فَذُوقُواْ مَا كُنتُمۡ تَكۡنِزُونَ ٣٥﴾

„Онима који злато и сребро гомилају и не троше га на Аллаховом путу - наговести болну патњу.“

„На дан кад се оно у ватри пакла буде усијало па њиме њихова чела и њихове слабине и њихова леђа буду жигосана: ‘Ово је оно што сте за себе згртали, искусите зато казну за оно што сте гомилали.’“ [Ет-Тевба: 34 - 35] Сваки иметак за који се не даје зекат јесте ризница којом ће њен власник бити кажњен на Судњем дану, као

[1] Бележи Муслим бр. 993.

што на то указује веродостојни хадис Посланика, нека је Аллахов благослов и мир на њега, да је рекао:

«مَا مِنْ صَاحِبِ ذَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ القِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ؛ فَأُحْمِيَ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ، فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ وَجَبِينُهُ وَظَهْرُهُ كُلَّمَا بَرَدَتْ أُعِيدَتْ لَهُ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى يُقْضَى بَيْنَ العِبَادِ، فَيُرَى سَبِيلَهُ: إِمَّا إِلَى الجَنَّةِ، وَإِمَّا إِلَى النَّارِ».

„Сваком ко поседује злато и сребро, а не издваја на то зекат, на Судњем дану ће му се припремити плоче од ватре; оне ће се усијати у ватри пакла па ће му се њима пржити бокови, чело и леђа. Кад год се охладе, поново ће му бити загрејане, у дану који траје педесет хиљада година, све док се не пресуди међу Божијим робовима, па ће видети свој пут: или ка џеннету (рају), или ка џехеннему (паклу).“[1]

Потом је Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега, споменуо власника камила, крава и оваца који не издваја зекат на њих, и обавестио да ће њима бити кажњен на Судњем дану.

Веродостојно се преноси од Аллаховог Посланика, нека је Аллахов благослов и мир на њега, да је казао:

«مَنْ آتَاهُ اللهُ مَالًا فَلَمْ يُؤَدِّ زَكَاتَهُ مُثِّلَ لَهُ شُجَاعًا أَقْرَعَ لَهُ زَبِيبَتَانِ يُطَوَّقُهُ يَوْمَ

[1] Бележи Муслим бр. 987.

القِيَامَةِ، ثُمَّ يَأْخُذُ بِلَهْزِمَتَيْهِ (يَعْنِي شِدْقَيْهِ)، ثُمَّ يَقُولُ: أَنَا مَالُكَ، أَنَا كَنْزُكَ»، ثُمَّ تَلَا النَّبِيُّ ﷺ قَوْلَهُ تَعَالَى: ﴿وَلَا يَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ هُوَ خَيْرًا لَّهُمۖ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُواْ بِهِۦ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ...﴾

„Ономе коме Аллах подари иметак, а он не издвоји његов зекат, на Судњем дану ће му тај иметак бити претворен у отровну змију ћелаве главе, са две црне тачке изнад очију. Омотаће му се око врата, затим ће га ухватити за вилице (тј. за углове уста) и рећи: 'Ја сам твој иметак, ја сам твоје благо.'"

Потом је Посланик,саллаллаху алејхи ве селлем, проучио речи Узвишеног: „Нека они који шкртаре у ономе што им Аллах из Свога обиља даје, никако не мисле да је то за њих добро. Напротив, то је за њих зло. На Судњем дану биће им омотано око врата оно чиме су шкртарили..." [Али Имран: 180][1]

Зекат је обавезан на четири врсте: оно што се добија из земље од житарица и плодова, напасана стока, злато и сребро, и трговачка роба.

За сваку од ових четири врста постоји одређени нисаб, зекат није обавезан уколико не досеже нисаб. Нисаб за усеве и плодове је пет вескова, а веск је шездесет са'ова по са'у

[1] Ел-Бухари, бр. 1338.

Веровесника, саллаллаху алејхи ве селлем, те за датуле, суво грожђе, пшеницу, пиринач, јечам и слично износи три стотине са'ова по са'у Веровесника, саллаллаху алејхи ве селлем, са' је четири прегршти рукама човека просечне грађе када су му обе руке пуне.

Обавезна је десетина ако се палме и усеви напајају без трошка и напора, попут кишних вода, река, извора и слично.

Што се тиче онога што се наводњава уз трошак и труд, као што је то помоћу животиња или машина за подизање воде и слично, на то је обавезна половина десетине, као што је то потврђено у хадису од Аллаховог Посланика, саллаллаху алејхи ве селлем.

А што се тиче нисаба за стоку која слободно пасе, од камила, крава и ситне стоке, то је детаљно појашњено у веродостојним хадисима од Аллаховог Посланика, нека су Божији мир и благослов на њега. Ко жели да се о томе обавести, може питати учене људе. Да није било намере да обрадимо ову тему сажето, то бисмо овде навели ради потпуне користи.

Нисаб сребра износи сто четрдесет мискала, што у саудијско-арапским дирхемима износи педесет шест ријала.

Нисаб злата је двадесет мискала, што износи једанаест саудијских џунејха и три седмине џунејха, односно деведесет два грама. На њих се

издваја четвртина десетине за онога ко поседује нисаб једног од њих и након што та имовина буде годину дана у његовом власништву.

Добит следи основу, па за њу није потребна нова година, као што и подмладак стоке на испаши следи своју основу, па ни за њега није потребна нова година, уколико основа достиже нисаб.

Исти статус као злато и сребро имају новчанице којима се људи данас служе, без обзира да ли се називају дирхем, динар, долар, или неким другим именом, те када њихова вредност досегне нисаб сребра или злата и прође година дана, на њих постаје обавезан зекат.

Исти пропис као и за новац важи и за женски накит од злата или сребра, посебно када досегне нисаб и прође година дана, те је на њега обавезан зекат, иако је намењен за употребу или позајмљивање, и то према исправнијем од два мишљења учењака; због општег значења хадиса Веровесника, саллаллаху алејхи ве селлем:

«مَا مِنْ صَاحِبِ ذَهَبٍ أَوْ فِضَّةٍ لَا يُؤَدِّي زَكَاتَهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ القِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ».

„Сваком поседнику злата и сребра, за које не одвоји зекат, на Судњем дану ће се припремити

плоче од ватре.“[1]

Такође је потврђено од Посланика, нека је Аллахов благослов и мир на њега, да је на руци једне жене видео две златне наруквице, па је рекао:

«أَتُعْطِينَ زَكَاةَ هَذَا؟». قَالَتْ: لَا. قَالَ: «أَيَسُرُّكِ أَنْ يُسَوِّرَكِ اللهُ بِهِمَا يَوْمَ القِيَامَةِ سِوَارَيْنِ مِنْ نَارٍ!». فَأَلْقَتْهُمَا، وَقَالَتْ: «هُمَا لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ».

« Дајеш ли зекат за ово?» Она одговори: «Не.» Он рече: «Да ли би те радовало да ти Аллах због њих на Судњем дану стави две наруквице од ватре!» Па их је бацила, и рекла: «Оне припадају Аллаху и Његовом Посланику.»[2]

Поуздано се преноси од Умму Селеме, радијаллаху 'анха, да је носила накит од злата, па је упитала: „Аллахов Посланиче, је ли то кенз?“ А он рече:

«مَا بَلَغَ أَنْ يُزَكَّى فَزُكِّيَ فَلَيْسَ بِكَنْزٍ».

„Оно што постане обавезно очистити, па се очисти, није кенз.“[3] има још других слични хадисиа на ову тему.

Што се тиче трговачке робе, а то су артикли припремљени за продају, она се на крају године процењује те се издваја четвртина десетине

---

[1] Бележи Муслим бр. 987.

[2] Бележи Ебу Давуд бр. 1563, Несаи бр. 2270, сенед овог хадиса је хасен.

[3] Бележи Ебу Давуд, бр. 1564.

њене вредности, без обзира на то да ли је њена вредност једнака куповној цени, већа или мања; на основу хадиса Семуре, радијаллаху анху, који је рекао:

«كَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ يَأْمُرُنَا أَنْ نُخْرِجَ الصَّدَقَةَ مِنَ الَّذِي نُعِدُّهُ لِلْبَيْعِ».

„Аллахов Посланик, мир и благослов на њега, наређивао нам је да издвајамо зекат из онога што смо припремали за продају.“[1]

У то спадају земљишта намењена за продају, зграде, аутомобили, машине за црпљење воде и друге врсте робе намењене за продају.

Што се тиче зграда које су намењене за издавање, а не за продају, зекат се даје на приход од кирије, уколико на тај приход прође година дана. На саме зграде није обавезан зекат, јер нису намењене за продају. Исто тако, на приватне аутомобиле и такси возила није обавезан зекат, ако нису намењени за продају, већ их је власник купио за употребу.

Уколико власник такси возила или неко други сакупи новац који досегне нисаб, на њега је обавеза дати зекат када прође година дана, без обзира да ли га је наменио за животне трошкове, женидбу, куповину некретнине, враћање дуга или неку другу сврху, а то је због општих шеријатских доказа који указују на

[1] Бележи Ебу Давуд, бр. 1562.

обавезност зеката у таквом случају.

Исправан став учењака јесте да дуг не спречава зекат, због претходно наведеног.

Исто тако, зекат је обавезан на иметак сирочади и лудака, према мишљењу већине учењака, ако достигне нисаб и задржи се годину дана, и њихови старатељи су дужни да га издвоје са намером за њих по истеку године; на основу општих доказа, као што су речи Веровесника, саллаллаху алејхи ве селлем, у хадису Муаза, радијаллаху анху, када га је послао становницима Јемена:

«إِنَّ اللَّهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ صَدَقَةً فِي أَمْوَالِهِمْ تُؤْخَذُ مِنْ أَغْنِيَائِهِمْ، وَتُرَدُّ فِي فُقَرَائِهِمْ».

„Заиста им је Аллах прописао зекат на њихове иметке, који се узима од њихових богаташа и дели њиховим сиромасима.“[1]

Зекат је Аллахово право и није дозвољено њиме исказивати наклоност према онима који га не заслужују, нити да човек њиме остварује корист или отклања штету, нити да њиме штити свој иметак или од себе отклања прекор. Већ је муслиман обавезан дати зекат онима који на њега имају право, искључиво зато што су они за то одређени, а не из неког другог разлога, чинећи то драге воље и искрено у име Аллаха;

[1] Ел-Бухари, бр. 1395; Муслим, бр. 19.

како би се ослободио обавезе и заслужио обилну награду и надокнаду.

Узвишени Аллах је у Својој племенитој Књизи појаснио категорије оних који имају право на зекат. Узвишени каже:

﴿إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلۡفُقَرَآءِ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱلۡعَٰمِلِينَ عَلَيۡهَا وَٱلۡمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمۡ وَفِي ٱلرِّقَابِ وَٱلۡغَٰرِمِينَ وَفِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِۖ فَرِيضَةٗ مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٦٠﴾

„Обавезна милостиња припада само сиромасима и невољницима, и онима који је сакупљају, и онима чија срца треба да се придобију, и за откуп из ропства, и презадуженима, и у сврхе на Аллаховом путу, и путнику намернику. Аллах је одредио тако! А Аллах је свезнајући и мудар је.“ [Ет-Тевба: 60]

Завршетак овог племенитог кур'анског одломка са ова два величанствена имена јесте указ од Узвишеног Бога Његовим робовима да Он, Узвишени, зна стања Својих робова: ко од њих заслужује милостињу, а ко не. Он је мудар у Својим прописима и одредби, те све поставља на место које му припада, иако су неким људима скривене тајне Његове мудрости; а све то како би се робови поуздали у Његове прописе и покорили Његовој одлуци.

Аллаха Узвишеног молимо да нас и муслимане упути да разумемо Његову веру, да

будемо искрени у опхођењу с Њим, да се такмичимо у ономе чиме је Он задовољан, и да нас сачува од онога што изазива Његову срџбу. Он је, уистину, Онај Који све чује и Који је близу.

Нека је салават и селам на Његовог роба и посланика Мухамеда, његову породицу и асхабе.

Генерални председник Управе за научна истраживања

Изношење фетви и мисионарство

Уважени шејх: Абдул-Азиз бин Абдуллах бин Баз

❋❋❋

Друга порука

Вредност поста месеца рамазана и ноћног намаза, с појашњењем важних прописа који могу бити непознати неким људима.

У име Аллаха, Милостивог, Самилосног.

Од Абдул-Азиза бин Абдуллаха бин База свим муслиманима, нека Аллах и мене и њих поведе путем верника, и нека и мени и њима подари разумијевање Суннета и Кур'ана. Амин.

Нека је на вас Аллахов мир, милост и благослов.

А затим: ово је сажета порука о вредности поста месеца рамазана и његовог ноћног намаза, те о вредности надметања у чињењу добрих дела, уз појашњење важних прописа који неким људима могу бити непознати.

Потврђено је од Аллаховог Посланика, саллаллаху алејхи ве селлем, да је своје асхабе обрадовао вешћу о наступању месеца рамазана и обавештавао их да је то месец у којем се отварају врата милости и рајске капије, а затварају врата пакла и окивају шејтани, те би говорио:

«إِذَا كَانَتْ أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فُتِّحَتْ أَبْوَابُ الجَنَّةِ فَلَمْ يُغْلَقْ مِنْهَا بَابٌ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ فَلَمْ يُفْتَحْ مِنْهَا بَابٌ، وَصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ، وَيُنَادِي مُنَادٍ: يَا

بَاغِيَ الخَيْرِ أَقْبِلْ، وَيَا بَاغِيَ الشَّرِّ أَقْصِرْ. وَلِلَّهِ عُتَقَاءُ مِنَ النَّارِ، وَذَلِكَ كُلَّ لَيْلَةٍ».

„Када наступи прва рамазанска ноћ, отворе се рајске капије и ниједна се од њих не затвори, и затворе се врата пакла и ниједна се од њих не отворе, и ђаволи буду повезани ланцима, и гласник зовне: ‘О ти који тражиш добро, прићи! А ти који тражиш зло, престани!’ А Аллах има оне које ослобађа од Ватре, и то бива сваке ноћи.“

Посланик, саллаллаху алејхи ве селлем, каже:

«جَاءَكُمْ شَهْرُ رَمَضَانَ شَهْرُ بَرَكَةٍ يَغْشَاكُمُ اللهُ فِيهِ: فَيُنْزِلُ الرَّحْمَةَ وَيَحُطُّ الخَطَايَا، وَيَسْتَجِيبُ الدُّعَاءَ، يَنْظُرُ اللهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ فَيُبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ؛ فَأَرُوا اللهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا؛ فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةَ اللهِ».

„Дошао вам је месец рамазан, месец благослова. Аллах вас у њему обасипа: спушта милост, опрашта грехе и услишава дову. Аллах гледа ваше надметање у добру, па се вама поноси пред Својим анђелима. Зато, покажите Аллаху добро од себе, јер је заиста несрећник онај коме је у њему ускраћена Аллахова милост.“

Посланик, саллаллаху алејхи ве селлем, каже:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ القَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

„Ко испости рамазан верујући у Аллаха и надајући се Његовој награди, биће му опроштени греси које је претходно учинио, и ко проведе рамазан бдећи на ноћној молитви, верујући у Аллаха и надајући се Његовој награди, биће му опроштени греси које је претходно учинио, и ко проведе Лејлетул-кадр бдећи на ноћној молитви, верујући у Аллаха и надајући се Његовој награди, биће му опроштени греси које је претходно учинио.“

Посланик, саллаллаху алејхи ве селлем, каже:

«يَقُولُ اللهُ: كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ لَهُ الحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ إِلَّا الصِّيَامَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ؛ تَرَكَ شَهْوَتَهُ وَطَعَامَهُ وَشَرَابَهُ مِنْ أَجْلِي. لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ: فَرْحَةٌ عِنْدَ فِطْرِهِ، وَفَرْحَةٌ عِنْدَ لِقَاءِ رَبِّهِ. وَلَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللهِ مِنْ رِيحِ المِسْكِ».

„Аллах каже: ‘Свако добро дело сина Адемовог награђује се од десет до седам стотина пута. Осим поста, јер је он Мој и Ја за њега посебно награђујем; оставио је своју страст, своју храну и своје пиће ради Мене. Постач има две радости: радост при ифтару и радост када се сусретне са својим Господаром. А задах из уста постача дражи је Аллаху од мириса миска!’“

Дакле, хадиси о вредности рамазанског поста и кијама, као и о вредности поста уопште, су многобројни.

Стога би верник требао да искористи ову прилику, а то је благодат коју му је Аллах подарио дочекивањем месеца рамазана; те да пожури са чињењем добрих дела, да се чува лоших и да се труди да извршава оно што му је Аллах прописао, а посебно пет прописаних молитви; јер су оне стуб ислама и највећа су обавеза након два сведочења (шехадета). Стога је обавеза сваког муслимана и муслиманке да воде рачуна о њима и да их обављају у њихово време, са понизношћу и смиреношћу.

Једна од најважнијих обавеза намаза за мушкарце јесте његово обављање у џемату у Аллаховим кућама, за које је Аллах дозволио да се изграђују и у којима се спомиње Његово име, као што је рекао:

﴿وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱرۡكَعُواْ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ٤٣﴾

„Молитву обављајте, и обавезну милостињу дајте и заједно са онима који молитву обављају и ви обављајте!“ [Ел-Бекара: 43], И каже Узвишени Аллах:

﴿حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلۡوُسۡطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ قَٰنِتِينَ ٢٣٨﴾

„Чувајте молитве, нарочито молитву у средини дана, и пред Аллахом понизно стојте!“ [Ел-Бекара: 238] Такође Аллах каже:

﴿قَدۡ أَفۡلَحَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١ ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي صَلَاتِهِمۡ خَٰشِعُونَ ٢﴾

„Верници ће успети,
они који су скрушени у својој молитви.“ [Ел-Му'минун: 1-2] Све док није рекао:

﴿وَٱلَّذِينَ هُمۡ عَلَىٰ صَلَوَٰتِهِمۡ يُحَافِظُونَ ۝٩ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡوَٰرِثُونَ ۝١٠ ٱلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلۡفِرۡدَوۡسَ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ۝١١﴾

„...и који своје молитве на време обављају, (9) они су наследници (10) који ће наследити Фирдеус, у њему ће вечно боравити.“ (11) [Ел-Му'минун: 9-11] Посланик, саллаллаху алејхи ве селлем, рекао је:

«العَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلَاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ».

"Уговор између нас и њих је намаз. Ко га остави, учинио је куфр (неверство).“

Најважнији фарз након намаза јесте давање зеката, као што Аллах каже:

﴿وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ وَيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُواْ ٱلزَّكَوٰةَۚ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلۡقَيِّمَةِ ۝٥﴾

„...а наређено им је да само Аллаха обожавају, да Му искрено, као правоверни, веру исповедају, и да обављају молитву, и да обавезну милостињу удељују; а то је исправна вера.“ [Ел-Бејјине: 5], И каже Узвишени Аллах:

﴿وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ۝٥٦﴾

„А ви обављајте молитву и дајте милостињу

и Посланику будите послушни да би вам се милост указала.“ [Ен-Нур: 56]

Књига Узвишеног Аллаха (Кур'ан) и сунет Његовог племенитог Посланика указују на то да ће онај ко не даје зекат на свој иметак бити кажњен њиме на Судњем дану.

А најважније након намаза и зеката јесте пост месеца рамазана, један од пет темеља ислама поменутих у речима Посланика, Аллах га благословио:

«بُنِيَ الإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ البَيْتِ».

„Ислам је изграђен на пет темеља: сведочењу да нема бога који заслужује да се обожава осим Аллаха, и да је Мухаммед Аллахов Посланик, обављању намаза, давању зеката, посту месеца рамазана и обављању хаџџа.“

Муслиман је дужан да чува свој пост и намаз од онога што је Аллах забранио од речи и дела; јер је циљ поста покорност Узвишеном Аллаху, величање Његових светиња, борба са душом против њених страсти ради покорности своме Господару и привикавање на стрпљење у ономе што је Аллах забранио. А циљ није само остављање хране, пића и осталог што квари пост; због тога је веродостојно пренесено од Аллаховог Посланика, саллаллаху алејхи ве селлем, да је рекао:

«الصِّيَامُ جُنَّةٌ، فَإِذَا كَانَ يَوْمُ صَوْمِ أَحَدِكُمْ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَصْخَبْ، فَإِنْ سَابَّهُ أَحَدٌ أَوْ قَاتَلَهُ فَلْيَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ».

„Пост је штит! Када неко од вас буде постио, нека не говори ружне речи и нека не диже глас. Ако га неко буде псовао или се сукобио с њим, нека каже: 'Ја постим!'" Веродостојно се преноси да је Посланик, саллаллаху алејхи ве селлем, рекао:

«مَنْ لَمْ يَدَعْ قَوْلَ الزُّورِ وَالعَمَلَ بِهِ وَالجَهْلَ فَلَيْسَ لِلَّهِ حَاجَةٌ فِي أَنْ يَدَعَ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ».

„Ко не остави ружан говор, ружна дела, Аллаху није потребно да такав оставља своју храну и пиће!" Дакле, из ових и других текстова се зна да је обавеза постача да се чува свега што му је Бог забранио и да се придржава свега што му је Бог наредио. Тиме се може надати опросту, ослобођењу од паклене ватре, те прихватању поста и ноћног намаза.

Због тога постоје ствари које су неким људима непознате:

Обавеза муслимана јесте да пости верујући и надајући се награди, без икаквог претварања или доказивања пред људима, а не опонашајући друге, нити следећи своју породицу или становнике свога места. Напротив, оно што га треба навести на пост јесте његово веровање да је Аллах то учинио обавезним и нада у награду

за то код свога Господара. Исто тако и рамазански ноћни намаз (теравије) муслиман треба обављати верујући и надајући се награди, а не из неког другог разлога; због тога је он, нека је на њега Аллахов благослов и мир, рекао:

«مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ، وَمَنْ قَامَ لَيْلَةَ القَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ».

„Ко испости рамазан верујући у Аллаха и надајући се Његовој награди, биће му опроштени греси које је претходно учинио, и ко проведе рамазан бдећи на ноћној молитви, верујући у Аллаха и надајући се Његовој награди, биће му опроштени греси које је претходно учинио, и ко проведе Лејлетул-кадр бдиећи на ноћној молитви, верујући у Аллаха и надајући се Његовој награди, биће му опроштени греси које је претходно учинио.“

Међу стварима чији пропис неким људима може бити нејасан јесу и ране, крварење из носа, повраћање, или када вода или бензин доспу у грло без његове воље; све ове ствари не кваре пост. А ко намерно изазове повраћање, покварио је свој пост; због речи Посланика:

«مَنْ ذَرَعَهُ القَيْءُ فَلَا قَضَاءَ عَلَيْهِ، وَمَنِ اسْتَقَاءَ فَعَلَيْهِ القَضَاءُ».

„Кога савлада повраћање, није дужан да надокнади, а ко изазове повраћање, нека

надокнади.“

У то спада и случај постача који одгоди купање због џенабета до након наступања зоре, као и жене која, ако јој хајз или нифас престану пре зоре, одгоди своје купање до након наступања зоре. Њој је обавеза да пости, и нема сметње да своје купање одгоди за време након наступања зоре, али јој није дозвољено да га одгађа до изласка Сунца, већ јој је обавеза да се окупа и да клања сабахски намаз (молитву) пре изласка Сунца. Исто тако, онај ко је џунуп не сме одлагати купање до након изласка Сунца, већ му је обавеза да се окупа и клања сабахски намаз пре изласка Сунца. И мушкарцу је обавеза да пожури с тим како би стигао на сабахски намаз у џемату.

Од ствари које не кваре пост су: анализа крви и давање инјекција које нису намењене за исхрану, али је одгађање тога до ноћи пречe и опрезније, ако је то могуће; због речи Посланика, саллаллаху алејхи ве селлем:

«دَعْ مَا يَرِيبُكَ إِلَى مَا لَا يَرِيبُكَ».

„Остави оно што ти ствара сумњу у души, а прихвати оно што није сумњиво.“

Посланик, саллаллаху алејхи ве селлем, је казао:

«مَنِ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ فَقَدِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ».

„Ко се чува сумњивих ствари, заиста је сачувао своју веру и своју част.“

Међу стварима чији је пропис нејасан неким људима јесте недостатак смирености у намазу, било да се ради о обавезном (фарз) или добровољном (нафила) намазу. Веродостојни хадиси од Аллаховог Посланика, саллаллаху алејхи ве селлем, указују да је смиреност један од рукнова (темеља) намаза, без којег намаз није исправан. А то је застајање, скрушеност и одсуство журбе у намазу, тако да се сваки пршљен врати на своје место. Многи људи у рамазану клањају теравих-намаз на начин да га не разумеју нити у њему постижу смиреност, већ га, штавише, као да кључају. Намаз обављен на такав начин је ништаван, а онај ко га обавља је грешан и без награде.

Међу стварима чији пропис може бити нејасан неким људима јесте: мишљење једних да теравију није дозвољено клањати мање од двадесет реката, те мишљење других да није дозвољено клањати више од једанаест или тринаест реката. Све је то неутемељено мишљење, штавише, то је грешка која је у супротности с доказима.

Веродостојни хадиси од Аллаховог Посланика, саллаллаху алејхи ве селлем, указују да по питању ноћног намаза постоји ширина, те да нема строго одређене границе која се не сме

прећи. Штавише, од њега, саллаллаху алејхи ве селлем, се веродостојно преноси да је ноћу клањао једанаест реката, а некада би клањао тринаест реката, а некада и мање од тога, у рамазану и мимо њега. Када је упитан о ноћном намазу, рекао је:

«مَثْنَى مَثْنَى، فَإِذَا خَشِيَ أَحَدُكُمُ الصُّبْحَ صَلَّى رَكْعَةً وَاحِدَةً تُوتِرُ لَهُ مَا قَدْ صَلَّى».

„Два по два реката, а када се неко од вас буде бојао зоре, клањаће један рекат, који ће му бити витр-намаз (непар) ономе што је раније клањао.“

Није одредио одређени број реката, ни у рамазану, а ни мимо њега. Због тога су асхаби у време Омера, радијаллаху 'анху, некада клањали двадесет и три реката, а некада једанаест реката. Све је то веродостојно пренесено од Омера, радијаллаху 'анху, и од асхаба из његовог времена.

Неки од селефа би у рамазану клањали тридесет и шест реката, а витр-намаз са три, док би неки клањали четрдесет и један. То од њих спомиње шејхул-ислам Ибн Тејмијје и други учењаци. Он, рахимехуллах, такође наводи да је ствар по том питању широка. Споменуо је и да је боље за онога ко одужи учење, руку' и сеџду да смањи број реката, а онај ко их скрати да повећа број. То је смисао његових речи, рахимехуллах.

А онај ко проучи Послаников суннет,

саллаллаху алејхи ве селлем, схватиће да је најбоље у свему томе клањати једанаест или тринаест реката, и у рамазану и мимо њега; јер то одговара поступку Веровесника, саллаллаху алејхи ве селлем, у већини случајева, а и лакше је за оне који обављају молитву, те ближе скрушености и смирености. А онај ко клања више, нема сметње нити је то покуђено, као што је претходно споменуто.

Најбоље је ономе ко клања рамазански ноћни намаз са имамом да не одлази док и имам не заврши; јер је Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега, рекао:

«إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا قَامَ مَعَ الإِمَامِ حَتَّى يَنْصَرِفَ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ قِيَامَ لَيْلَةٍ».

"Заиста, када човек клања за имамом, све док он не заврши са намазом, Аллах му упише награду као да је клањао целу ноћ."

Прописује се свим муслиманима да се труде у разним врстама ибадета у овом часном месецу, попут обављања добровољних намаза, учења Кур'ана са промишљањем и разумевањем, што чешћег изговарања тесбиха, техлила и тахмида, доношења текбира, тражења опроста и упућивања прописаних дова. Наређивања добра и одвраћања од зла, позивања ка Аллаху, помагања сиромашних и убогих, труда у доброчинству према родитељима и одржавању родбинских веза, поштовања комшије и

обиласка болесника, као и чињења других врста добрих дела; због речи Посланика, саллаллаху алејхи ве селлем:

«يَنْظُرُ اللهُ إِلَى تَنَافُسِكُمْ فِيهِ، فَيُبَاهِي بِكُمْ مَلَائِكَتَهُ؛ فَأَرُوا اللهَ مِنْ أَنْفُسِكُمْ خَيْرًا، فَإِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ فِيهِ رَحْمَةَ اللهِ».

"Аллах гледа ваше натјецање у томе, па се вама поноси пред Својим анђелима; зато покажите Аллаху добро од себе, јер је заиста несрећник онај коме је у томе ускраћена Аллахова милост."

Преноси се да је Аллахов Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега, рекао:

«مَنْ تَقَرَّبَ فِيهِ بِخَصْلَةٍ مِنْ خِصَالِ الخَيْرِ كَانَ كَمَنْ أَدَّى فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ، وَمَنْ أَدَّى فِيهِ فَرِيضَةً كَانَ كَمَنْ أَدَّى سَبْعِينَ فَرِيضَةً فِيمَا سِوَاهُ».

„Ко у њему учини какво добро дело, као да је обавио обавезну дужност мимо њега, а ко у њему обави обавезну дужност, као да је обавио седамдесет обавезних дужности мимо њега."

Такође је рекао Аллахов Посланик, нека је Аллахов благослов и мир на њега, у веродостојном хадису:

«عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً، أَوْ قَالَ: حَجَّةً مَعِي».

„Умра у рамазану вреди колико и хаџ, или колико хаџ обављен са мном."

Бројни су хадиси и предања који указују на прописаност надметања и натјецања у разним

врстама добрих дела током овог племенитог месеца.

Аллаха Узвишеног молимо да нас и остале муслимане упути на све оно чиме је Он задовољан, да прими наш пост и наш ноћни намаз, и поправи наше стање, те да нас све сачува од смутњи које воде у заблуду. Такође Га молимо, слављен нека је Он, да поправи стање муслиманских вођа и уједини њихову реч на истини. Он је, уистину, Заштитник и Свемогући.

Нека је Аллахов мир на вас, Његова милост и благослов.

❋❋❋

Садржај

Две сажете посланице о зекату и посту.....2
Прва порука.....2
О важним истраживњима о зекату.....2
Друга порука.....14
Вредност поста месеца рамазана и ноћног намаза, с појашњењем важних прописа који могу бити непознати неким људима. 14

❋❋❋

sr418v2.0 - 10/11/2026

رئاسة الشؤون الدينية بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and the Prophet's Mosque in languages